

Bränningen

Nr 1 februari 2004
Medlemsblad för Söderhamns Kust- och Skärgårdsförening.

Årsmöte

25 Mars, Kl 19.00

SMS Klubblokal

*

Bilder ur Lars Brolins fotosamlingar kommer att visas.

*

Tag gärna med någon kompis som inte är medlem men som kanske vill bli.

ORDFÖRANDE har ordet.....

Hej, dyre medlem!

Så är det alltså dags för ännu ett årsmöte, det 22:a i ordningen om jag har räknat rätt. Årsmötet är i vår förening, liksom i alla andra föreningar, det viktigaste mötet under året. Då utses styrelse och övriga funktionärer. En valberedning har innan årsmötet arbetat för att få fram förslag på alla poster som skall tillsättas. Tyvärr är det svårt att få människor att engagera sig i föreningsarbete. Detta gäller i hög grad när man försöker få yngre att ställa upp. I vår förening har vi dock lyckats intressera några yngre, men det skulle behövas några fler.

Vår förening kommer att delta i ett nytt projekt som just nu befinner sig i förstudie-stadiet. Det gäller *digitalisering* av gamla bilder och upprättandet av en databas där alla med tillgång till datorer har möjlighet att se och beställa bilder från hela kommunen. Bilderna kommer att kosta några kronor, men den ersättningen kommer att tillfalla den som har äganderätt till bilden. Fotografierna återlämnas till ägaren efter att ha lagts in i databasen. Bilderna i denna kommer inte att kunna laddas ned av vem som helst.

Vi har ju inom vår förening ett ansevärt antal bilder som vi naturligtvis ställer upp med, och det finns säkert flera medlemmar som har bilder från såväl då-tid som nu-tid. Lämna dem till föreningen! Vi har arbetskvällar varje måndag kl 17-19, så då kan Du komma till bildmuseet vid fiskarbostaden och visa dem!

Nu skall jag inte trötta Er längre – välkommen till årsmötet !!!
Olle Berglund.

Sommaraktiviteter

År 2003 anordnades en s.k. *Skärgårdsträff* på Orn samt 4 st *Onsdagskvällar* i Segelvik, dessa kunde genomföras med hjälp av sponsorer samt mycket frivilligt arbete av såväl medverkande som arrangörer.

Dessa träffar har varit till stor hjälp när det gäller att marknadsföra föreningen vilket givit oss en del nya medlemmar.

Ambitionen inför 2004 var att fortsätta med dessa träffar men p.g.a. svårigheter att hitta sponsorer eller bidragsgivare så tyder allt på att vi måste minska på denna typ av arrangemang.

Vi jobbar dock på att kunna genomföra Ornträffen som i så fall blir den 3 Juli.

Efterlysning:

Material till Bränningen, har Du något material att bidra med ?

Maila in Ditt material till
info@skargardsforeningen.se

Nyheter

Från

**Stiftelsen
Konung Gustaf VI Adolfs fond
för svensk kultur**

har vi tilldelats ett anslag å
50 000 kronor

att användas i samband med upprustning av uthuset.

Från

**Servicehuset
Nejlikan**

har vi erhållit ett antal träskulpturer
som tillverkats av
August Laurin

(pappa till Helge Laurin, som tidigare bodde i Fiskarbo-
staden på Gäddan 4.)

Söderhamns Kust & Skärgårdsförening
har nu en hemsida

www.skargardsforeningen.se

ny mailadress:
info@skargardsforeningen.se

Rapporter

- Vår höstträff den 13 November då Esbjörn Hillberg från Svenska Fyrsällskapet, medverkade, lockade rekordpublik, mer är 150 st kom och lyssnade. Hasse Wiik från Söderhamns Turism informerade om Skärgårdsprojektet.
- Till adventskaffet den 1 Advent kom ca 100 st besökare. Kaffeböner var Marianne Östrand, Gerd Johansson och Astrid Forslund och Barbro Olsson. Arne skötte försäljningen av julkort och tavlor, Stig Berglund guidade i bildutställningen.
- Elisabeth Eriksson från Hembyggdsförbundet har besökt oss vid ett par tillfällen och visat hur dokumentation av föremål m.m. skall utföras

Det var en gång en svensk sjöman, som var den ende överlevande efter ett skeppsbrott i Stilla Havet. Han hamnade på en öde ö, där han tillbringade sin tid i ensamt elände...

Efter fjorton år gick ett annat fartyg på en klippa och sjönk. Den här gången var den ende överlevande som sköljdes iland en vacker flicka.

Efter att de båda hade tillbringat några veckor tillsammans i all anständighet kände flickan ett naturligt begär, och med uppståndande av allt sitt mod smög hon sig intill den arme stackaren och viskade:

I natt skall jag ge dig något som du inte fått smaka på åratals!

Herr Andersson kunde knappt behärska sin lidelse, han bröt ut i tårar, tog henne i sina armar och utbrast:

Har du verkligen snus..?

Gamla Bilder från Lars Brolins fotoalbum

Gustaf Rettig på Tuppen bjuder på kaffes, punsch, cognac och cigarrer.
Från vänster överst: Holmström, C. Brolin, W. Brolin. Under: R. Hillman,
G. Rettig, J.O. Söderlind, G. Brolin

Lotsbåten vid Tuppokajen. I båten: Lots Erik Berglund, Edvin Hillberg samt
Gustaf Björk.

Segelbåten TJÖR

Ombord i segelbåten Tjör, till vänster Sally Rettig, till höger Edet Rettig

Nya medlemmar

Under det gångna året har vi fått en hel del nya medlemmar som vi hälsar mycket välkommen.

Medlemsavgifterna är för oss en viktig inkomstkälla speciellt nu när de kommunala bidragen minskar.

Tryck och distribution av Bränningen, El, Vatten/renhållning samt försäkringar är våra största utgiftsposter.

Du som redan är medlem, hjälp oss skaffa fler, Du har kanske någon granne eller någon i Din bekantskapskrets som ännu icke är medlem.

Medlemsavgiften är endast Kr 100:- och då ingår Din make/maka/sambo.

Ring någon i styrelsen eller anmäl på vår hemsida:

www.skargardsforeningen.se

§1 i våra stadgar är:

UPPGIFT.

Föreningens uppgift är att värna om och vårda kustens miljö och dess kulturarv och föra detta vidare till kommande generationer. Ge utrymme för den bofasta och yrkesbedrivande befolkningens behov. Ge möjlighet till ett rikare friluftsliv och fritidsverksamhet för alla. Bevara skärgårdens kulturvärden. Värna om känsliga naturområden. Sprida information och kunskap om skärgårdens natur och kultur. Samarbeta med kommunala organ och kulturorganisationer samt stimulera till initiativ som gagnar kusten och dess utveckling. Föreningen skall vara ansluten till Riks-förbundet för Hembygdsvård och Gästrike-Hälsinge Hembygdsförbund.

Stadgarna i sin helhet kan Du läsa på vår hemsida:

www.skargardsforeningen.se

”KEJSAREN PÅ SANDSKÄR”

I söderhamns Skärgård hade vi en gång en ”Kejsare”. Hans riktiga namn var Frans Josef Strandlund. Goda vänner hade förmodligen givit honom detta smeknamn. Eftersom han hade samma förnamn som Kejsare Frans Josef av Österrike. Frans Josef och hans hustru Johanna bodde på södra sidan av Sandskär, där han bedrev fiske. Till höger finns en dikt som är tillägnad ”Kejsaren”, på någon av hans födelsedagar? Förmodligen skriven av min farfar.

Lars Brolin

Sätt nu fram i kejsarköket
af den dunkelbruna färg
härligt varma kaffegöket
fylld af ”Pirons” ädla märg
ty blott gökar vill vi dricka
hvilka värma upp vår kropp
och på glada vänner blicka
hej gutår ej skål men kopp

Under Sandskärs sol måhända
färjas druvan icke röd
må då ”gökets” eldflod tänd
i vårt bröst den törstens glöd
ity att göket icke rusar
ro och värme bo däri
och vår glädje därför brusar
likt en ”flöjttons” melodi

I Din gröna ungdom sprang Du
på Fyrholmens väna strand
uppå ”Tuppen” gemålet fann Du
och från ”Marma” Du kom i land
sen på Sandskär Du fått stanna
fiskat strömming, harr och ål
lefve Du och Din Johanna
Ni lefve, Hurra och skål.

Frans Josef
och Johanna
Strandlund i
Fiskarviken
på Sandskär.

Var vintrarna strängare förr ? Från en plansch med rubriken:

J. FR. BROLIN
SHIPBROKER, CHARTERING & FORWARDING AGENT
COALIMPORTER
STUGSUNG
BRANCH OFFICE: Söderhamn & Sandarne

Har följande tabell hämtats och översatts till svenska.

1901	Öppet vatten	19	April	Stängt	22	Dec.
1902	Öppet vatten	24	Maj	Stängt	10	Dec.
1903	Öppet vatten	6	April	Stängt	15	Dec.
1904	Öppet vatten	19	April	Stängt	27	Dec.
1905	Öppet vatten	18	April	Stängt	21	Dec.
1906	Öppet vatten	19	April	Stängt	8	Jan 1907
1907	Öppet vatten	16	April	Stängt	31	Dec.
1908	Öppet vatten	28	April	Stängt	13	Jan 1909
1909	Öppet vatten	9	Maj	Stängt	10	Jan 1910
1910	Öppet vatten	12	April	Stängt	26	Jan 1911

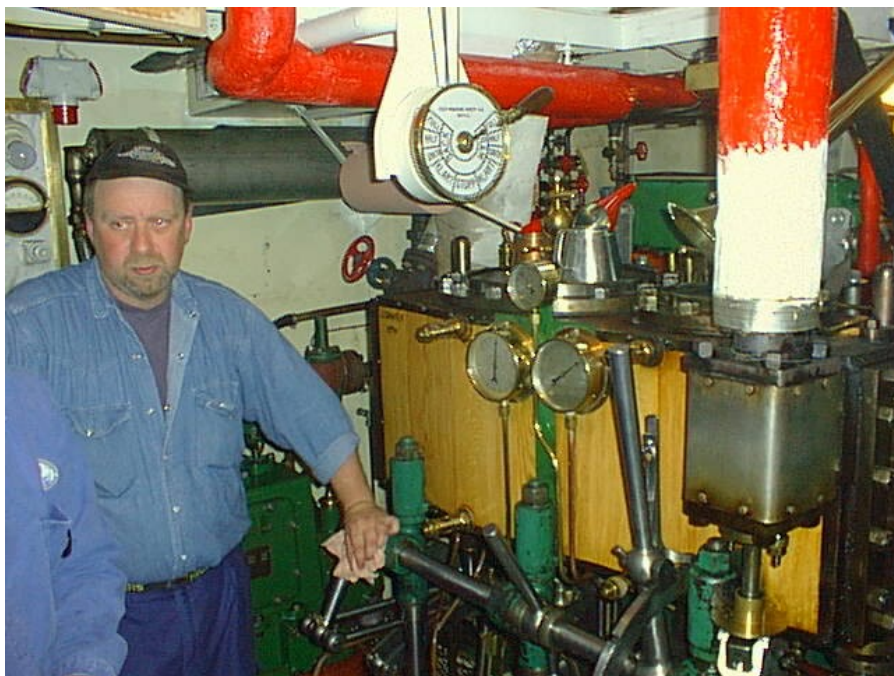

Drivande is i Tuppviken 1/6 1915. Fotot tillhör: Lars Brolin

TAVLOR

Ni som tidigare köpt tavlor på *Flink 2* och *Nya Söderhamn*, komplettera Er samlig med våra nya motiv, *Flink 1* och *Blenda*.

***Årets lyskväll blir den 28 augusti,
alltid sista lördagen i augusti.***

Ångmaskin i s/s Engelbrekt, bilden tagen församlingen 2002 när SMS anordnade en Ångbåtsresa, vilken blev mycket uppskattad.

En isbrytarresa 1925

Lars Brolin
(förkortad version)

Den 9/12 1925 gjorde personal från Stadsfullmäktige och Hamndirektionen i Söderhamn en isbrytarresa med bogserbåten **STRÖMNÄS I**, som hade inhyrts denna vinter för att hålla hamnarna i distriktet farbara i det längsta. Resan gick från Stugsund och ut genom fjärden till Lilljungfrun där en lotskutter väntade vid iskanten för att få skicka hem lotsar, och få nya med tillbaka till lotsplatsen på öns Rönnskär. Med var även fotograf Gustaf Sahlin, som då förevigade händelsen med en del bilder.

När man åter hade förtöjt i Stugsund och skepparen hade slagit "väl i maskin" på maskintelegrafan, tog fotografen en bild av passagerarna (se nästa sida). Vilka var de ? Det är inte lätt efter ca. 78 år, men några kan jag namnge, och med hjälp av två gamla Stugsundsbor: Bror Öhrner och May Larson blev det namn på nästan alla. Från vänster: Hamnlots Adolf Wannberg, Hamnkaptan Tärnström, mannen med ansiktet bakom skorstensstaket kan vara båtens kapten ? Därefter följer Ernst Lindley ordförande i stadsfullmäktige, Gustaf Brolin hamndirektionens ordförande, två lotsar från Lilljungfruns lotsplats Lars Berglund och Alfred Strandlund, samt bagarmästare Karl Sedvall ledamot av stadsfullmäktige.

Verkstad & Varf AB i Stockholm för ett ångbogseringsbolag i Söderhamn namn NYTTIG. Längd 28 m. bredd 5,42 m. hästkrafter 180. Såldes 1884 till Söderhamns Transport AB, huvudredare sågverksägare Richard Hillman då Mariehill. Ny maskin på 458 hkr. insattes 1898 och hon ombyggdes till isbrytare 1911. NYTTIG blev då en av de starkaste isbrytande bogserbåtar efter Norrlandskusten. 1916 var det dags för ny försäljning till Strömnäs AB i Ådalen pris 136000:- kr. nytt namn STRÖMNÄS 1. 1948 blev hon bergningsångare för Bergnings & Dykeri AB Neptun i Stockholm till ett pris av kr. 197500:-, omdöpt till AKILLES (se bild till höger). Skrotades 1958 av Mattson på Vätö. Under sina två sista namn var hon ofta inhyrd av Söderhamns Stad om vintrarna, för att hålla den så viktiga sjöfarten igång i det längsta, innan hamnarna fick stängas för säsongen, som åter öppnades av vårsol med friska vindar, och med hjälp av isbrytande bogserbåtar och statsisbrytare. Då hissades flaggan på Hamnfogdekontoret i Stugsund av: Wannberg, Falk, Kihlström eller Wingren. Sedan började fartygen komma och gå. Kol och koks kom in, massa och trävaror gick ut, samt allt styckegods som kom och gick.

Några ord om bogserbåten STRÖMNÄS I:s historia: Byggt 1868 vid W. Lindbergs Mek.

Från vänster: Hamnlots Adolf Wannberg, Hamnkapten Tärnström, mannen med ansiktet bakom skorstensstaket kan vara båtens kapten? Därefter följer Ernst Lindley ordförande i stadsfullmäktige, Gustaf Brolin hamndirektionens ordförande, två lotsar från Lilljungfruns lotsplats Lars Berglund och Alfred Strandlund, samt bagarmästare Karl Sedvall ledamot av stadsfullmäktige.

Bogserbåten STRÖMNÄS I senare omdöpt till AKILLES

ÅNGBÅTSFÄRD.

Följ med Skärgårdsföreningen på Mashavet.

Pingstafton den 29 Maj åker vi buss till Leksand där vi går ombord på s/s Engelbrekt för att åka en tur på Siljan. Ombord får vi mat (se nedan), vi får uppleva dunket från en äkta ångmaskin, det finns möjlighet att gå ned i maskin och titta närmare på den vedeldade ångpannan.

Bussen avgår Kl 09.30 från Busstorget (vid Svea Bio).

Menu:

Ångbåtsbiff (rekommenderas), eller
Fläskfilé med gräddstuvade kantareller, eller
Fisk (Siljanstallrik) samt
Måltidsdryck, Kaffe o kaka.

Önskad varmrätt anges vid beställning.

Pris per person Kr 500:- inkl. bussresa.

Anmälan som är bindande till: Sven Andersson 0270-41669,
Hans Fryklund 0270-14082, Barbro Olsson 0270-14915

**Begränsat antal platser, anmäl Er snarast, först till kvarn.....
Senaste anmälningsdatum är på årsmötet, ev. överblivna platser
kommer därefter att utbjudas till båtklubbarna.**

SEVZ

Passagerare :	66
Restauration:	35
Cafeteria:	35
Konferens:	35
Rättigheter:	Ja
Längd:	24,1 m.
Bredd:	4,45 m.
Djupgående:	1,85 m.
Dräktighet:	77/22
Fart:	8 knop
Effekt:	80 hk

ÅNGBÅTAR,

det är doften av het ånga och varm smörjolja.
Det är slöjorna av barrvedsrök som sveper över däck
och sakta upplöses i skyn
tillsammans med ångvisslans jublande rop.
Det är dunket från maskinerna,
taktfast som Ditt eget hjärta,
ångans väsande, likt hesa andetag
och bruset av vatten som forsar runt stäven.
Låt Dig omslutas av dofterna och ljuden
och känn, hur fartygets själ träffar ditt innersta väsen.
Efter det mötet blir Du aldrig fri från henne:
Ångbåten.

Foto: "Hålling"

Adresetikett

B

Porto

~~Avs.
Söderhamns Kust & Skärgårdsförening
c/o Barbro Olsson
Gästrikevägen 9
826 39 SÖDERHAMN~~

Hjälp oss skaffa nya medlemmar. Känner Ni någon som Ni tror skulle vara intresserad av att bli medlem så betala in Kr 100:- på pg 48 125 59 - 5

*
*
SÖDERHAMNS SÄTTERI AB
*
*
Humlegårdsgatan 4 A
*
*
Tel 0270-700 20
*
*
Färg eller svart/vitt
*
*
Små eller stora upplagor
*
*
Det ordnar vi
*
*
